

C156 – BIN13

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

21 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de uitvoering van openbare werken in opdracht van de Vlaamse overheid, naar aanleiding van de arrestaties van ambtenaren van de Regie der Gebouwen en aannemers	1
Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanstelling van een deeltijds plaatselijke ontvanger bij de OCMW's en de bijkomende aanwerving van statutaire gewestelijke ontvangers	5
Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het ontslag van de Antwerpse OCMW-ontvanger	7
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken rond de uitwerking van een fiscaal pact met gemeenten en provincies	10
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de bevoegdheid tot het 'openverklaren' van betrekkingen voorzien in de personeelsformatie	14
Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over mogelijke problemen bij de vorming van fusieziekenhuizen onder vzw-vorm overeenkomstig hoofdstuk XIIbis van de OCMW-wet	16

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de uitvoering van openbare werken in opdracht van de Vlaamse overheid, naar aanleiding van de arrestaties van ambtenaren van de Regie der Gebouwen en aannemers

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het lijkt erop dat er geen enkel Belgisch terrein meer is waar geen sprake is van verregaande corruptie. Of het nu over de aankoopdienst van het leger gaat, over het voetbal of over de grote bouwwerken van de Regie, overal beginnen de zaken ineen te storten door de Belgische ziekte: de corruptie.

Verontrustend aan de berichtgeving over het voortschrijdende gerechtelijke onderzoek naar de Regie der Gebouwen is dat de fraudesystemen die vrij gedetailleerd worden toegelicht, meestal door aannemers die anoniem spreken in kranten en weekbladen, op een zeer originele invulling van de federale wetgeving berusten, maar de fraudesystemen kunnen in theorie ook worden toegepast op de Vlaamse structuren. Ik weet natuurlijk, en ik wil dat ook benadrukken, dat het gerechtelijk onderzoek loopt. Iedereen is onschuldig tot het tegendeel bewezen is. Het lijkt me toch nuttig om in het Vlaams Parlement kritische vragen te stellen bij de procedures die de Vlaamse overheid volgt.

De aannemers die anoniem getuigen in de media, zeggen dat er vaak gewerkt wordt met de uitzonderingsmogelijkheden van de wetgeving op de overheidsopdrachten. De normale algemene regel is de zeer verregaande offerte, maar er zijn uitzonderingsclausules. In bepaalde gevallen mag men onderhandelen met slechts een paar aannemers, bijvoorbeeld als er specifieke ervaring of kennis vereist is. Er zijn nog andere mogelijkheden zoals de onderhandse gunning. In hoeveel gevallen van de Vlaamse projecten is in 2005 de algemene procedure gebruikt? In hoeveel gevallen is gebruik gemaakt van de uitzonderingsclausules van de wet op de overheidsopdrachten?

Een bekend systeem dat ook de aannemers beschrijven, is de indiening van een bewust te laag ingeschatte offerte, waarna ze extra werken laten uitvoeren. De uiteindelijke factuur ligt dan veel hoger dan de aanvankelijke offerte. Wie keurt binnen de Vlaamse administratie eventuele overschrijdingen van de oorspronkelijke offerte goed? Als dat gebeurt, zijn er dan sancties voor de aannemer in kwestie?

Welke diensten van de Vlaamse administratie volgen de bouwwerken op? Wie doet dat voor de administratieve voorafgaande fase? Wie doet dat voor de concrete uitvoering op het terrein? Over hoeveel ambtenaren en werfinspecteurs beschikt de Vlaamse administratie? Op welke wijze worden die diensten opgevolgd betreffende controle en inspectie, interne en externe audit?

Indien een ambtenaar een poging tot beïnvloeding ondervindt vanwege aannemers om bepaalde voorrechten te verkrijgen, welke richtlijnen moet hij dan volgen? Moet de ambtenaar dat melden aan het parket, aan zijn hiërarchisch overste of aan de minister?

Ik herhaal dat iedereen onschuldig is zolang het onderzoek loopt. Werden in 2005 werken voor de Vlaamse overheid uitgevoerd door de bedrijven die nu in opspraak gekomen zijn zoals B&P Electro, Barko Construct en Walcon? Zijn er onregelmatigheden gesignaleerd?

Mijnheer de minister, vindt u niet, in de huidige stand van het onderzoek op het federale vlak, dat het nuttig zou zijn om alle Vlaamse ambtenaren erop te wijzen dat ze alle eventuele informatie moeten overmaken aan het parket te Brussel? Het is mogelijk dat zij in het verleden zaken hebben vernomen die toen irrelevant leken, maar die nu nuttig kunnen zijn voor het gerechtelijk onderzoek.

Heeft de Vlaamse overheid in 2005 werken uitgevoerd of laten uitvoeren door, of in samenwerking met de federale Regie der Gebouwen? Zo ja, werden daarbij onregelmatigheden vastgesteld? Beschikt u over enige aanwijzing dat het gerechtelijk onderzoek ook bouwwerken in Vlaamse opdracht onderzoekt?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Verreycken, het is snel moeten gaan omdat we een en ander hebben moeten opzoeken. Het antwoord betreft alle werken door de afdeling Gebouwen op eigen budgetten of in opdracht van onder andere LIN, FOCI, het Fonds voor Culturele Infrastructuur en VIPA.

Voor de opdrachten van de Vlaamse overheid tot werken voor nieuwbouw of vernieuwbouw in 2005 werden 328 werken gegund volgens de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten. Hierbij zijn verschillende procedures gevolgd. In 11 gevallen gaat het om een algemene offerteaanvraag, in 1 geval gaat het om een beperkte offerteaanvraag, in 65 gevallen gaat het om een openbare aanbesteding en in 251 gevallen gaat het om een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking. Bij het volgen van deze laatste procedure is steeds in overeenstemming met de geldende wetgeving gehandeld. Dit betekent dat steeds een bestek met, indien mogelijk, vaste hoeveelheden aan een basisprijs of een globale prijs is opgemaakt. Er is steeds aan verschillende leveranciers een prijs gevraagd. Indien de laagste offerte niet wordt gekozen, moet het advies van de inspectie van Financiën worden ingewonnen.

Ik heb de administratie gevraagd hoeveel aannemers in de regel worden geconsulteerd. In de regel gaat het om zes aannemers. Het wettelijk minimum bedraagt drie aannemers. Heel vaak worden acht tot tien aannemers uitgenodigd.

De overschrijding van de aanvankelijke offerteprijs door middel van verrekeningen of meerwerken wordt in eerste instantie goedgekeurd door de leidende ambtenaar die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de desbetreffende werken. De aannemer moet zich uiteraard ook akkoord verklaren met de verrekeningen en de meerwerken. Op die manier kan een overeenkomst totstandkomen. Na akkoord van de leidende ambtenaar en de aannemer wordt de voorgestelde verrekening of het voorgestelde meerwerk door de verantwoordelijke A2 van de leidende ambtenaar goedgekeurd. Het gaat met andere woorden niet om de leidende ambtenaar zelf, maar om zijn verantwoordelijke A2. Vervolgens moet de controleur van de vastleggingen het voorstel goedkeuren. Indien het betrokken bedrag de grens van 65.000 euro overschrijdt, moet ook de inspectie van Financiën het voorstel valideren.

Aan het overschrijden van de aanvankelijke offerteprijs zijn geen sancties voor de betrokken aannemers

verbonden. De wetgeving voorziet enkel in sancties indien de verrekeningen of de meerwerken duidelijk de schuld van de aannemer zijn.

Binnen de Vlaamse administratie worden bouwwerken door de afdeling Gebouwen van de administratie Overheidsopdrachten, Gebouwen en Gesubsidieerde Infrastructuur opgevolgd. Momenteel stelt deze afdeling 93 personeelsleden te werk. Hiervan treden 29 personeelsleden geregeld als leidend ambtenaar op en voeren 24 personeelsleden controles uit op de werken en de werken. Indien het drempelbedrag wordt overschreden, worden de vastleggingsdossiers door de inspectie van Financiën en door de controleur van de vastleggingen gecontroleerd. De betalingsdossiers worden uiteraard door het Rekenhof gecontroleerd. De afdeling Gebouwen beschikt in Brussel over twee administratieve cellen. De ene cel controleert de vastleggingsdossiers, de andere cel controleert de betalingsdossiers. In navolging van de principes van de interne controle is tussen beide cellen een functiescheiding doorgevoerd.

Voor elke ambtenaar gelden dezelfde wettelijke bepalingen. Wie kennis van een misdrijf heeft, is wettelijk verplicht tot een aangifte over te gaan. Elke jurist weet dat. Bovendien bevat het Vlaams personeelsstatuut een aantal bepalingen over dit onderwerp. In deel III, artikel 3, paragraaf 2, staat het volgende te lezen: 'De ambtenaar die bij de uitoefening van zijn ambt onregelmatigheden vaststelt, brengt zijn hiërarchische meerdere hiervan onmiddellijk op de hoogte. Hij kan ook rechtstreeks de entiteit Interne Audit hiervan op de hoogte brengen overeenkomstig artikel 34, paragraaf 3 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. Indien hij op basis van gegronde redenen vermoedt of vaststelt dat zijn hiërarchische meerdere hem zal verbieden of verhinderen om misdrijven bekend te maken, brengt hij rechtstreeks de procureur des Konings hiervan op de hoogte'.

Naar aanleiding van de recent in de pers verschenen berichten over corruptie bij de Regie der Gebouwen heb ik onmiddellijk laten nagaan in welke mate de afdeling Gebouwen met de genoemde firma's samenwerkt. Op 3 februari heb ik een eerste antwoord op deze vraag gekregen. Het diensthoofd heeft een eerste rapport opgesteld. Uit zijn eerste vaststellingen blijkt dat enkel met Barko Construct is samengewerkt. De twee andere genoemde bedrijven hebben geen werken voor de Vlaamse overheid uitgevoerd. Een aantal van de werken waarvoor Barko Construct is aangevraagd, zijn overigens nog in uitvoering. Ik kom hier

straks op terug. Ik kijk nu enkel naar de inhoud van de eerste mail die ik hierover heb ontvangen.

In die eerste mail staat onder meer dat de bestekken door drie verschillende leidende ambtenaren zijn opgemaakt. Ze zijn telkens door het diensthoofd en door de heer Potoms goedgekeurd. De heer Potoms heeft me laten weten dat hij de dossiers inhoudelijk zal controleren en hierover verder rapport zal uitbrengen. Hij heeft er tevens op gewezen dat tussen de betalingen en de vastleggingen een functionele scheiding bestaat. De afdeling Gebouwen bereidt de dossiers voor, de boekhoudkundige cel staat in voor de betalingen. Verder heeft hij het hoofd van de Interne Audit gebeld met de vraag wat hij in verband met deze zaak kon doen. Over dit gesprek zegt hij in zijn eerste mail het volgende: 'Uit het gesprek besluit ik dat we geen heksenjacht moeten organiseren, maar zorgvuldig dienen na te gaan of de interne controle heeft gewerkt en sluitend is. Dit is iets wat ik vandaag nog verder zal nakijken en waarover ik verder zal rapporteren.'

Zoals ik daarnet al heb verklaard, heeft de Vlaamse overheid niet met B&P Electro uit Aalst of met Walcon uit Antwerpen samengewerkt, enkel met Barko Construct uit Ninove. Sedert 2001 heeft dit bedrijf voor 503.000 euro werken uitgevoerd. In 2005 heeft Barko Construct in overeenkomst met de afdeling Gebouwen vijf werken voor de Vlaamse overheid uitgevoerd. Bij twee van deze vijf werken is het budget overschreden, met respectievelijk 2.471,49 euro en 34.269,33 euro. Deze overschrijdingen zijn door middel van op respectievelijk 14 juni 2005 en 7 juli 2005 goedgekeurd nota's verantwoord. Er zijn geen aanwijzingen dat onregelmatigheden hebben plaatsgevonden.

Ik ga even dieper in op de twee werken waarbij het budget is overschreden. Het eerste geval betreft de Brakke Grond te Amsterdam, waar Barko Construct harde en halfzachte vloerbekleding heeft aangebracht. De werken zijn op 21 december 2004 door middel van een onderhandelingsprocedure gegund. Met een bedrag van 19.471,14 euro was Barko Construct toen de laagste inschrijver. De andere drie inschrijvers waren GMT BVBA met 19.618,94 euro en BVBA L. Verbeke & ZN met 20.609,93 euro. De meerwerken bedroegen 2.471 euro ten opzichte van het geraamde bedrag van 19.471,14 euro. De leidende ambtenaar van de werken is mevrouw Yanick Gevaert.

Er was ook budgetoverschrijding bij het herinrichten van kantoorruimten in de Luchthavenlaan

te Vilvoorde voor de afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant. De werken werden gegund door middel van een openbare aanbesteding die werd geopend op 2 september 2004 in aanwezigheid van de voorzitter Xavier Suykens en van twee andere leden. De werken werden gegund op 18 november 2004. Barko Construction was de laagste inschrijver met een bedrag van 97.966,62 euro, inclusief BTW. Er waren zeven andere inschrijvers. De twee andere inschrijvers met de laagste inschrijvingen zijn ACP Contracts BVBA met 101.596,52 euro, inclusief BTW en Ramast NV met 107.788,23 euro, inclusief BTW. De meerwerken bedroegen 34.269,33 euro en betroffen voornamelijk meervragen van de afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant. Deze bestekken zijn door verschillende leidende ambtenaren opgemaakt, en ze werden telkens goedgekeurd door het diensthoofd en door het afdelingshoofd.

De dossiers worden nu nog eens inhoudelijk nagekeken door de afdeling Gebouwen en er is nagegaan of de interne controle op de dossiers sluitend is geweest. Er werden geen onregelmatigheden vastgesteld in de dossiers waarbij Barko Construct uit Ninove betrokken is.

De afdeling Gebouwen heeft me meegedeeld dat zij niet over informatie beschikt die relevant is voor het onderzoek. Vanzelfsprekend blijft de aangifteplicht altijd onverkort gelden.

Wat uw laatste twee vragen betreft, is het antwoord neen.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, het vermoeden van onschuld geldt voor iedereen, ook voor de betrokken aannemers. Zolang het gerechtelijk onderzoek aan de gang is, kunnen wij als politici weinig meer doen dan de resultaten afwachten.

Toch stelt uw antwoord me niet volledig gerust. Indien u had geantwoord dat de Vlaamse overheid geen zaken deed met de betrokken aannemers en dat in de meerderheid van de gevallen wordt gewerkt met de algemene procedures van de wetgeving op de overheidsopdrachten, dan zou ik gerustgesteld zijn.

We kunnen niet om een aantal verklaringen van anonieme aannemers heen, onder andere in tijdschriften, die zeer gedetailleerd aantonen hoe er wordt gewerkt. Een aantal zaken die u hier hebt gezegd, passen perfect in dat plaatje. Als u zegt dat van de 328 werken er 251 via een beperkte onderhandelingsprocedure zijn

doorgevoerd, dan krijg ik de indruk dat de uitzondering tot regel is verheven. Ik weet wat de nadelen zijn van de algemene procedures: die duren namelijk langer en kosten meer. Toch vraag ik me af of die kleine vertraging en meerkost op termijn geen voordeel afleveren. Ik vind het geen gezonde situatie dat in niet minder dan 251 van de 328 gevallen gebruik wordt gemaakt van die vrij besloten onderhandelingsprocedures met een beperkt aantal aannemers. Dit lijkt me ook enigszins in te gaan tegen de geest van de wet op de overheidsopdrachten die bepaalt dat de overheid haar bestedingen zo ruim mogelijk bekend moet maken en zoveel mogelijk mensen de kans moet geven om daaraan deel te nemen. Ik pleit ervoor om de algemene regel van de wet op de overheidsopdrachten opnieuw toe te passen.

Mijnheer de minister, uw beschrijving van het verloop van de dossiers waarbij Barko Construct betrokken is, past volledig in het plaatje. Barko had de laagste offerte, namelijk 97.000 euro, maar nu blijkt dat er voor ruim 30.000 euro aan meerwerken worden uitgevoerd. De prijzen van de concurrenten bedroegen 101.000 en 107.000 euro, maar die prijzen worden nu dus overschreden. Ik vraag me dan ook af of het niet aangewezen is om deze zaak nog eens met een vergrootglas te bekijken zodat een dergelijke aanpak in de toekomst kan worden uitgesloten. Een offerte moet juist zijn, vanaf het begin. Als de wettelijke meerkost te hoog wordt, dan moeten daar gevolgen aan worden verbonden voor toekomstige opdrachten.

Mijnheer de minister, ik ben dus niet helemaal gerustgesteld. Het lijkt me dan ook nuttig dat deze dossiers nog eens grondig worden uitgeplozen. Indien er zaken worden aangetroffen die op zijn minst twijfelachtig zijn, dan moeten die dossiers spontaan aan het gerecht worden voorgelegd. Als het gerecht tot de conclusie komt dat er niets aan de hand is, dan is dat des te beter en dan ondersteunt dit uw conclusie en die van de administratie.

De voorzitter Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verreycken, u zegt dat er algemene en andere procedures zijn. Dat is niet zo. De wet op de overheidsopdrachten voorziet in zes procedures. Er is precies bepaald wanneer welke procedure moet worden gevolgd. Er is bepaald vanaf welk bedrag welke procedure moet worden gevolgd, en wanneer men een beroep moet doen op een openbare aanbesteding en wanneer een beperkte aanbesteding aan de orde is. Ik ben het niet met u

eens dat er algemene en normale procedures zijn. Er zijn er meer: algemene en beperkte aanbestedingen, algemene offerteaanvragen en ook onderhandelingsprocedures. Wie in een gemeentebestuur actief is, weet dat.

Het mechanisme heb ik geschetst. Al voor ik uw vraag heb ontvangen, heb ik een intern onderzoek gevraagd. Dat is begin februari gebeurd. Men heeft me gezegd dat zowel het bestek, de goedkeuring van de werken als de betaling van elke aanbesteding worden gecheckt en gedubbelcheckt. Ik heb u uiteengezet welke rol de Inspectie van Financiën vervult. Er zijn dus controlemechanismen ingebouwd. Verder zijn er natuurlijk de interne audits.

Betekent dit dat er niets fout kan lopen? Natuurlijk kan ik dat niet zeggen. In elk geval heb ik gevraagd om de zaak te onderzoeken. Deze zaken worden bij delegatie geregeld: de minister is er niet rechtstreeks bij betrokken. Ik ben het niet eens met de stelling dat ik het dossier aan de onderzoeksrechter moet overmaken. Voor corruptie moet je minstens met twee zijn. Ik zal ambtenaren niet verdenken omdat ze handelingen hebben verricht met een aannemingsbedrijf dat ondertussen in verdenking is gesteld.

Er wordt niets toegedekt. Er is meegedeeld welke bedrijven daarbij betrokken zijn. Als de onderzoeksrechter van oordeel is dat er onderzoeksdadens moeten worden gesteld, dan zal dat uiteraard gebeuren. Als het diensthoofd me had gezegd dat er ook maar de minste twijfel zou bestaan, dan zou ik hem uiteraard hebben opgedragen om dat mee te delen. Elke ambtenaar heeft de plicht om misdrijven aan te geven. Bijkomende werken hebben niet zozeer te maken met aannemers die een verkeerde planning opstellen: vaak heeft dat te maken met nieuwe, onvoorziene werken die de geplande werken doorkruisen.

De doorkruiste werken worden echter aan de opgegeven prijzen uitgevoerd. Het is niet zo dat de aannemer de prijs eenzijdig kan aanpassen. De bijkomende opdrachten worden bijkomend gegund, en die worden aan controles onderworpen. Ik ben een voorstander van de grootst mogelijke openheid. Ik zal echter het dossier niet aan de onderzoeksrechter overmaken zonder aanwijzing van corruptie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanstelling van een deeltijds plaatselijke ontvanger bij de OCMW's en de bijkomende aanwerving van statutaire gewestelijke ontvangers

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, vooreerst wil ik u bedanken omdat u bent ingegaan op mijn verzoek om deze vraag om uitleg vandaag te agenderen. Ik wil ingaan op de problemen bij de aanstelling van deeltijdse plaatselijke ontvangers bij de OCMW's en de bijkomende aanwerving van statutaire gewestelijke ontvangers.

De regionalisering van deze ambtenaren is op zich goed, maar de overheveling heeft niet onmiddellijk de rust in hun gelederen doen weerkeren. De gewestelijke ontvangers hadden heel wat klachten over hun statuut en de werkdruk. In juni 2004 stelde de Vlaamse Regering het statuut van de gewestelijke ontvangers vast. Het werd op 18 november 2005 gewijzigd. Dat is een goede zaak. Volgens de persberichten van de Vlaamse Regering moest middels die wijziging het statuut van de gewestelijke ontvangers worden aangepast aan de wijzigingen van het Vlaamse Personeelsstatuut, ten gevolge van sectorale akkoorden en wijzigingen van federale wetgeving. Verder zouden er een aantal sociale voordelen worden ingevoerd die ook worden toegekend aan de Vlaamse ambtenaren.

De wijzigingen gaan op het eerste gezicht de goede richting uit. Dat neemt niet weg dat er nog heel wat vragen rijzen over het functioneren van de gewestelijke ontvangers in de OCMW's. De VVSG maakte dienaangaande een aantal opmerkingen in een opiniestuk in haar magazine Lokaal van november 2005. Zij verwijst naar artikel 43 van de OCMW-wet dat een besluit van de Vlaamse Regering in het vooruitzicht stelt waarin de voorwaarden zullen staan om het ambt van ontvanger aan een gewestelijk ontvanger of een plaatselijk deeltijds ontvanger te kunnen geven. De VVSG wijst erop dat zo'n besluit nog niet is genomen.

De kleinere OCMW's wachten dus al sinds 1997 op een uitvoeringsbesluit dat toelaat om een deeltijdse plaatselijke ontvanger aan te stellen. Inmiddels is het Gemeentedecreet goedgekeurd en kan deze aangele-

genheid definitief worden geregeld. Vooral voor die OCMW's is dat een belangrijke aangelegenheid. Veel kleine OCMW's met instellingen hebben nood aan een ontvanger die voldoende tijd op het OCMW aanwezig is om de boekhouding van nabij op te volgen. Bovendien vergen de nieuwe beleidsinstrumenten waarmee de OCMW's werken, meer de aanwezigheid van de ontvanger. Daarnaast blijft er nog de kwestie van de stop op de examens voor de aanwerving van nieuwe statutaire gewestelijke ontvangers.

Mijnheer de minister, bent u reeds bezig met het maken van de nodige uitvoeringsbesluiten? Zo niet, waarom dan niet? Zo ja, op welke termijn denkt u dat ze goedgekeurd kunnen worden? Welke oplossingen denkt u op korte termijn te kunnen realiseren om het voortdurende verloop van gewestelijke ontvangers in kleinere OCMW's tegen te gaan? Blijft de stop op de aanwerving van statutaire gewestelijke ontvangers gehandhaafd? Zo ja, wat is daar dan de reden van? Welke maatregelen hebt u al uitgewerkt voor een vermindering van de arbeidsdruk van de gewestelijke ontvangers? Welke normen werden er daarvoor uitgewerkt?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een vrij technische materie met een hele voorgeschiedenis. Het is alleszins de bedoeling hiermee klaar te zijn tegen 1 januari 2007.

Mijnheer Peeters, u verwees reeds naar artikel 43 van de OCMW-wet, dat op 17 december 1997 werd gewijzigd. Dat gebeurde om mogelijk te maken dat OCMW's die dat wensen een beroep kunnen doen op een gewestelijke ontvanger omdat de taak van ontvanger bij hen geen volledige dagtaak is. De tekst van artikel 43 vermeldt dat de Vlaamse Regering de voorwaarden en de modaliteiten bepaalt waaronder het ambt van plaatselijk OCMW-ontvanger deeltijds kan worden bevestigd.

Bij het totstandkomen van het Gemeentedecreet heeft de vorige Vlaamse Regering – want ook dat decreet heeft een hele voorgeschiedenis waarover mijn voorganger Van Grembergen u uren kan onderhouden – geen beslissing genomen over een uitvoeringsbesluit. Het is duidelijk dat de regeling voor de gemeenten en de OCMW's op elkaar moet worden afgestemd. Bovendien was er op dat ogenblik onduidelijkheid over de verdere concrete invulling van de functie. Ik verwijs terzake naar de ontwerp teksten voor het

Gemeentedecreet van minister Van Grembergen, waarin onder meer werd voorzien in de opdeling van de functie van ontvanger in een financieel beheerder en gemeentelijk auditor.

In die omstandigheden oordeelde de Vlaamse Regering dat het niet opportuun was om, in afwachting van het afronden van de besluitvorming inzake het Gemeentedecreet, nog uitvoeringsmodaliteiten vast te stellen over de functie van deeltijdse OCMW-ontvangers. Een en ander is dus niet in een vergeten lade blijven liggen. De gang van zaken volgt een zekere logica.

Intussen heeft het Vlaams Parlement het Gemeentedecreet goedgekeurd. De Vlaamse Regering heeft het bekrachtigd en afgekondigd op 15 juli 2005. Zoals u weet, zijn grote delen van het Gemeentedecreet echter nog niet in werking, waaronder de artikelen 76 tot en met 95 over de gemeentesecretaris, de adjunct-gemeentesecretaris en de financieel beheerder.

Artikel 80 van het Gemeentedecreet bevat een aantal bepalingen over de deeltijdse uitoefening van de functies van gemeentesecretaris en financieel beheerder. De eerste paragraaf van dit artikel geeft de gemeenteraad de bevoegdheid te beslissen dat de ambten van gemeentesecretaris en financieel beheerder deeltijds uitgeoefend worden, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering moet bepalen. Ook hiervoor is dus nog een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering nodig.

Tot slot moet ook de OCMW-wet nog in overeenstemming gebracht worden met het Gemeentedecreet. Daarvoor is momenteel een ontwerp van decreet in voorbereiding. Het spreekt voor zich dat het uitvoeringsbesluit dat deeltijdse ontvangers in de OCMW's mogelijk moet maken, zal moeten wachten op deze wijziging van de OCMW-wet. Er is duidelijk een inhoudelijk verband.

Voorlopig kunnen kleine OCMW's enkel een beroep doen op een ontvanger die ze gemeenschappelijk hebben met de gemeente, of op een gewestelijke ontvanger. Dit is een tijdelijke situatie in afwachting van het vooropgestelde decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Volgens artikel 52 van de nieuwe gemeentewet worden de gemeenten die 10.000 inwoners of minder tellen, bediend door een gewestelijke ontvanger. Gemeenten die tussen 5.001 en 10.000 inwoners tellen, kunnen beslissen een plaatselijke ontvanger aan te stellen. Volgens artikel 10 van het konink-

lijk besluit van 20 juli 1993 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de secretarissen-ontvangers van de OCMW's, hebben de OCMW's een voltijdse ontvanger vanaf 20.000 inwoners. Daaruit volgt dat OCMW's van gemeenten met minder inwoners, die geen ontvanger gemeenschappelijk hebben met de gemeente, wat alleen kan in gemeenten met 10.000 inwoners of minder, enkel een beroep kunnen doen op een gewestelijke ontvanger.

Ik laat u dit uitgebreide overzicht van categorieën van gemeenten ook schriftelijk bezorgen, want ze worden wat door elkaar genoemd. Er is trouwens ook een verschil tussen de bepalingen en criteria die gelden voor de gemeenten enerzijds en de OCMW's anderzijds.

Artikel 76 paragraaf 2 tweede lid van het Gemeentedecreet bepaalt dat gemeenten die 5.000 inwoners of minder tellen, in de gevallen bepaald door de regering bediend worden door een gewestelijke ontvanger. Voor de OCMW's wordt gewerkt aan een overeenkomstige bepaling. Dat betekent echter niet dat ook daarvoor de grens op 5.000 inwoners zal liggen, maar evenmin dat ze op 20.000 inwoners zal blijven liggen.

In het totaal zullen er in de toekomst dus minder gemeenten en OCMW's zijn die een beroep zullen doen op een gewestelijke ontvanger. Dat zal nog verminderen van zodra de gemeenten en OCMW's deeltijdse plaatselijke ontvangers kunnen aanstellen. Bovendien heb ik eind vorig jaar de provinciegouverneurs de opdracht gegeven vanaf 1 januari 2006 geen gewestelijke ontvangers meer aan te stellen als bijzonder rekenplichtige in meerdere gemeentelijke politiezones. Dat was trouwens wettelijk bepaald. We hebben dat gedaan bij wijze van overgangsmaatregel, maar zo'n overgangsmaatregel mag geen definitief karakter krijgen. Vandaar dat we de zaak hebben uitgepraat, niet allen met de gouverneurs, maar ook met de federale minister van Binnenlandse Zaken, die bevoegd is voor de veiligheid. In deze omstandigheden dreigt een teveel aan gewestelijke ontvangers te ontstaan, en daarom worden sinds een paar jaar geen gemeentelijke ontvangers meer statutair aangeworven. Ik ben van plan om deze benoemingsstop te handhaven tot er meer duidelijkheid komt over de toekomst van het korps van gewestelijke ontvangers.

De werklust van de gemeentelijke ontvangers staat al enige tijd ter discussie. Hierover krijg ik steeds weer tegenstrijdige berichten. Het gaat om heel bekwame

mensen die over heel veel vaardigheden beschikken. Ze kennen de gemeente en zeker de financiële aspecten ervan heel goed, maar de berichten over de workload zijn tegenstrijdig. Voor wie alleen zijn eigen situatie als vergelijkingspunt heeft, is het moeilijk om te beoordelen of men echt hard moet werken of gewoon moet presteren. De mensen hebben allemaal voldoende werk om hun dag te vullen, moeten soms moeilijke beslissingen nemen en dragen een grote verantwoordelijkheid, maar het beeld dat ze allemaal kreunen onder de werklast, moet toch een beetje worden bijgesteld.

Mijnheer Peeters, ik ben het met u eens dat de huidige criteria niet optimaal zijn, maar alvorens ze te wijzigen, lijkt het me een *conditio sine qua non* dat het zeker moet zijn dat de nieuwe criteria tot een betere en evenwichtigere verdeling leiden. Er werden al verschillende voorstellen gedaan, maar tot op heden doorstond geen enkel voorstel deze toets. De normering van de werkdruk kan bovendien niet los worden gezien van de geschetste ontwikkelingen. Momenteel wordt de werklast nog gemeten aan de hand van een puntensysteem dat destijds door het federale ministerie van Binnenlandse Zaken werd ingesteld. Alternatieven liggen ter studie voor. Ze kunnen de omvang van de begroting van de gemeente of van het OCMW en het personeelskader betreffen. Er kunnen een aantal criteria worden bedacht, of er kan worden gewerkt met een mengvorm van een aantal elementen om de workload te meten en objectief te bepalen.

Een concrete maatregel kan ik al vermelden: de regering heeft op 13 januari een besluit goedgekeurd houdende de oprichting van een basisoverlegcomité dat bevoegd is voor de gewestelijke ontvangers. We investeren dus in overleg en dialoog. Het basisoverlegcomité wordt opgericht binnen het gebied van het Hoog Overlegcomité van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. In dit basisoverlegcomité zal de concrete problematiek van de gewestelijke ontvangers aan bod komen met onder meer de werklastmeting en de arbeidsduur en de organisatie van het werk. Tegen 1 januari 2007 moeten deeltijdse secretarissen voor OCMW en voor de gemeente mogelijk zijn. Hetzelfde geldt voor de financieel beheerders. Er zit dus druk achter de zaak.

Ondertussen werken we ook aan ons OCMW-decreet. We hebben in deze commissie al aangekondigd dat het onze ambitie is om daarmee klaar te zijn voor het zomerreces. Het zal een decreet worden waarvan

achteraf een aantal zaken verder moeten worden verfijnd. We zullen ons toespitsen op een aantal prioriteiten en zullen het in de loop van de legislatuur eventueel verder verfijnen en uitdiepen.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de minister, ik dank u en ik noteer dat u streeft naar uitvoeringsbesluiten tegen de aanvang van de nieuwe gemeentelijke legislatuur, 1 januari 2007.

U hebt terecht geantwoord op de vraag over de werklast waarover tegenstrijdige signalen worden gegeven. Een verfijning van de criteria voor het bepalen van die werklast is bijgevolg een goed idee. Volgens het puntensysteem is 13.000 punten een gemiddelde werklast voor een fulltime equivalent. Ik merk dat er mensen zijn met 17.000 en met 21.000 punten. Natuurlijk zijn er ook met minder punten. We moeten zorgen voor een meer evenwichtige spreiding bij het bepalen van de werklast.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, begrijp me niet verkeerd: ik beweer niet dat die mensen met hun duimen draaien. Ik heb dat zeker niet willen zeggen.

Als parlamentslid heb ik destijds gemerkt dat het om een groep gaat die niet zo groot, maar heel goed georganiseerd is. Om zijn nood te klagen heeft de groep heel veel mensen bezocht. We moeten de kwestie met een korrel zout nemen. Waar mensen een overmatig takenpakket hebben, moeten we verfijnen, maar door de band genomen gaat het om een redelijk verhaal.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het ontslag van de Antwerpse OCMW-ontvanger

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een mail ontvangen van de commissiesecretaris waarin hij mij uitdrukkelijk verzoekt om in mijn vraag geen namen te noemen of elementen te vermelden die zouden kunnen bijdragen tot de identificatie van de betrokkenen. Ik zal me daar strikt aan houden, al was het maar omdat dit

een heel delicate aangelegenheid is en we ons moeten hoeden voor procedurefouten bij een lopend proces.

Voor de vele niet-Antwerpenaren onder ons vertel ik even kort waar het over gaat. Een aantal jaar geleden stelden we bij de opmaak van de geconsolideerde rekeningen van het OCMW-Antwerpen vast dat meerdere miljoenen euro – op een op dat moment niet-NAVOLGBARE wijze – ‘verdwenen’ waren. In oude Belgische frank ging het over meerdere honderden miljoenen – dat spreekt misschien meer tot de verbeelding. Uiteraard is men op zoek gegaan naar verantwoordelijken. Die werden voor een stuk in de politieke wereld gevonden, namelijk bij de voorzitter van het OCMW. Ook de OCMW-secretaris en de OCMW-ontvanger werd erover aangesproken.

De politieke wereld heeft heel vlug de voorzitter buiten schot gezet. Ook aan de secretaris werden geen sancties opgelegd. Dat was wel het geval voor de ontvanger die minstens van slordigheid bij het opmaken van de boekhouding werd beschuldigd. De OCMW-raad heeft de ontvanger een sanctie opgelegd, maar de ontvanger heeft dat met succes kunnen aanvechten omdat tijdens de eerste procedure vormfouten werden gemaakt door de sanctieoverheid. Die heeft dan een tweede procedure gestart die er in juni van vorig jaar toe heeft geleid dat de ontvanger alsnog een sanctie kreeg opgelegd. Ik wil hierbij opmerken dat het tuchtcollege die beslissing niet met eenparigheid van stemmen heeft genomen. De ontvanger is ook tegen de nieuwe sanctie in beroep gegaan bij de gouverneur, maar die heeft het beroep verworpen. Daarop heeft de ontvanger de zaak bij u – in voorlopig laatste aanleg – aangekaart, mijnheer de minister.

Uw administratie heeft zoals gebruikelijk in aangelegenheden als deze, een advies uitgebracht. Dat is naar ik aanneem een juridisch advies. U hebt het niet gevolgd. Dat lees ik in de pers, en jammer genoeg hebben enkele ambtenaren ons dat laten weten. Het is niet gebruikelijk dat u van goed onderbouwde, juridische adviezen afwijkt. Als u dat doet, zult u wellicht zeer gepronounced juridische redenen hebben.

U bent niet alleen een administratief-rechtelijke overheid in deze, maar ook een politieke instantie. Als u zo'n advies naast u neerlegt om politieke redenen, dan komt u in het grijze gebied van het 'fait du prince' terecht. Dat betekent dat de overheid of een minister een beslissing neemt om politieke redenen. In Antwerpen heeft men het altijd al een beetje

moeilijk gehad met het feit dat de politieke verantwoordelijken in dit dossier nooit gevat zijn. Het ligt ook moeilijk dat men een zondebok heeft gezocht en gevonden in de figuur van de OCMW-ontvanger. Bovendien heeft zijn gedoodverfde opvolger dezelfde politieke kleur als u, mijnheer de minister, en de eerste tuchtoverheid, de gouverneur.

Ik hoop dat deze elementen niet hebben meegespeeld. Ik hoop dat u ons zult kunnen overtuigen van het feit dat enkel juridische gronden aanleiding hebben gegeven tot het weerleggen van het advies van de administratie. Zo ja, dan zou ik die gronden graag kennen. Ik denk dat ze zwaarwichtig genoeg moeten zijn om ze ons mee te delen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, voor alle duidelijkheid, de nota van de administratie is een niet-bindend advies. Het wordt al te vaak opgevaardigd als 'te nemen of te laten'. Dat is een van de vier elementen die tot mijn beslissing hebben geleid. Ik heb inderdaad het ontslag van de OCMW-ontvanger bevestigd. De andere drie elementen zijn: de beslissing van de OCMW-raad, de bevestiging daarvan door de bestendige deputatie en de elementen van de raadsmanen van de ontvanger.

Dit is geen unieke beslissing. Ze bevestigt de beslissing van de tuchtraad – en hier is dat de OCMW-raad – en van de bestendige deputatie. Ik erken daarmee dat het ontslag wettig is en willig het beroep van de ontvanger niet in. De grond van de zaak, dat kan ik niet genoeg herhalen, is dat de ontvanger uiteindelijk onvoldoende de inhoudelijke verplichtingen die aan zijn ambt verbonden zijn, is nagekomen. Zoals u stelt, heb ik op 2 februari jongstleden een besluit getroffen tot goedkeuring van het besluit van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van Antwerpen, waarbij aan de OCMW-ontvanger de tuchtsanctie van ontslag van ambtswege wordt opgelegd en heb ik zijn beroep derhalve niet ingewilligd.

Mijn beslissing om het tuchtbesluit van de Antwerpse OCMW-raad goed te keuren, steunt op overwegingen die alle aspecten van het dossier omvatten. Het advies van mijn administratie Binnenlandse Aangelegenheden, dat een niet bindend advies is, is slechts één van die elementen. De administratie heeft, zoals gebruikelijk, het dossier technisch en inhoudelijk onderzocht en heeft vervolgens een advies geformuleerd. Daarnaast moet ik ook een beoordeling

maken van de juridische argumentatie die is opgebouwd door de twee partijen en door de bestendige deputatie. Daaropvolgend is het vanzelfsprekend de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de minister om, rekening houdend met alle aspecten in het dossier, een afgewogen beslissing te nemen. Ik heb in dit complexe dossier een legaliteitstoetsing te doen, en die heb ik ook gedaan.

Ik meen dat de feiten die aan de betrokkene ten laste worden gelegd van die aard zijn dat de beslissing van de OCMW-raad mij als gerechtvaardigd overkomt. Ik wenste geen afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid die de OCMW-raad als lokale tuchtverheid in deze zaak heeft genomen. De ontvanger heeft niet gefunctioneerd zoals van hem kon en mocht worden verwacht.

Na mijn beslissing in dit dossier is aan de advocaat van de OCMW-ontvanger inzage verleend in de stukken, overeenkomstig de regelgeving betreffende de openbaarheid. Ik verneem dat de OCMW-ontvanger inderdaad beroep zou aantekenen bij de Raad van State. Dat is de enige instantie die mijn beslissing kan contesteren. Dit is een juridische procedure. Mijn plaats daarin is die van een rechtbank. Ik kom graag naar het parlement, dat weet u. Daarom vind ik het vreemd dat ik als beroepsrechter een tegensprekelijk debat moet voeren over het vonnis dat ik heb uitgesproken.

Dit is een persoonsgebonden dossier. Ik ga hier niet alles uit de doeken doen, want dat is hier niet op zijn plaats. Het gaat niet om een ambtenaar van de Vlaamse administratie of van een VOI, maar om een lokaal ambtenaar. Ik ben daar niet lichtzinnig over heen gegaan, laat dat duidelijk zijn. Ik heb echter nog geen kennis gekregen van het beroep bij de Raad van State, maar ik heb dat wel vernomen. Ik wens uiteraard niet vooruit te lopen op de uitspraak die dit rechtscollege, in het geval van beroep, zal doen na beoordeling en afweging van de verschillende elementen van het dossier.

Tijdens de negentien maanden dat ik zetel als Vlaams minister van Binnenlands Bestuur heb ik al 150 tucht- en evaluatieberoepen afgehandeld. Nog nooit werd daaromtrent een debat gevoerd. Dit is het enige dossier dat aan mij is voorgelegd. Zowel u als ik als iedereen die hier zit, moeten examen afleggen op 8 oktober. Dan mag de kiezer recht over ons spreken. Zo zit dat nu eenmaal.

Voor een persoonsgebonden aangelegenheid is het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaar-

heid van bestuur van toepassing. Voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard moet de aanvrager aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt. Het OCMW van Antwerpen kan inzage vragen in het dossier, een van zijn organen kan dat doen, maar het Vlaams Parlement of een parlementslid kan dat niet. Ik heb een zeer afgewogen beslissing genomen, ik neem geen unieke positie in, ik bevestig wat de twee voorgaande tuchtinstanties al hadden beslist. In eerste aanleg was dat de OCMW-raad. De bestendige deputatie – samen met de gouverneur en niet alleen de gouverneur zoals u zegt – heeft die sanctie als administratief rechtscollege beoordeeld en bevestigd. Het is een dermate bijzondere procedure dat de bestendige deputatie hier niet mag worden beschouwd als een ondergeschikt bestuur van mij, maar wel als autonoom administratief rechtsorgaan.

Laten we duidelijk zijn. De Raad van State kan zich hierover nog uitspreken. Ik heb het geheel van het verhaal in oenschouw genomen. Ik heb rekening gehouden met het OCMW, met de bestendige deputatie, met de nota van Abafim en met de argumenten van de ontvanger en zijn raadsliden. Op basis daarvan heb ik uiteindelijk een beslissing genomen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik heb mijn woorden daarnet gewikt en gewogen. Ik veronderstel dat de minister dit heeft gemerkt. Ik heb een heel andere toon aangeslagen dan ik soms in het Vlaams Parlement aansla. Ik ben te zeer een jurist om me in verband met dit onderwerp op glad ijs te wagen.

Mijnheer de minister, ik heb u niet in uw hoedanigheid van rechtssprekende instantie willen beoordelen. Het is trouwens mijn taak niet de administratief-rechterlijke macht te beoordelen. In verband met dergelijke aangelegenheden moet het heilige principe van de scheiding der machten zijn rol spelen. Dit laatste leidt natuurlijk tot eigenaardige toestanden, aangezien u soms als minister en soms als administratief rechtscollege moet optreden. Dit is nu eenmaal de wet, en ik respecteer de scheiding der machten.

Ik heb u enkel op politiek vlak aan de tand willen voelen. Uw eigen administratie heeft aan de alarmbel getrokken, is blijkbaar naar de pers gestapt en heeft blijkbaar, via omwegen, contact met de oppositie gezocht. Ik moet u een signaal zenden, en ik moet u in uw hoedanigheid van minister tot voorzichtigheid aansporen. U dreigt terecht te komen in een grijze zone die we 'le fait du prince' noemen. Dit kan

gevaarlijk zijn. In die grijze zone komen machtsafwending en -misbruik al gauw om het hoekje kijken.

Mijnheer de minister, we moeten voorkomen dat u, als rechtssprekende en politieke instantie, kunt worden aangesproken door een klager die blijkbaar naar de Raad van State wil stappen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken rond de uitwerking van een fiscaal pact met gemeenten en provincies

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft het fiscaal pact met de lokale besturen. In de schriftelijke versie van deze vraag om uitleg verwijs ik naar het Vlaams regeerakkoord en naar de recentste beleidsbrief van de minister.

De minister heeft verklaard dat het startschot voor het overleg met de lokale besturen over een fiscaal pact in 2006 zou worden gegeven. In de loop van de eerste maanden van 2006 zouden de eerste contacten worden gelegd. Aangezien de voorbije weken en maanden in de pers geregeld ballonnetjes zijn opgelaten, lijkt het me alvast tijd deze contacten te leggen.

Recent heeft mevrouw Gennez, voorzitter van de sp.a-fractie in het Vlaams Parlement, gezegd dat de afschaffing van de forfaitaire belastingen voor haar partij een absolute prioriteit vormt. Uit dit pleidooi blijkt dat het haar ook om de forfaitaire belastingen van de lokale besturen gaat. Op zich is dit natuurlijk geen nieuw standpunt: we weten al langer dat deze eis een kernpunt in het programma van de sp.a vormt.

UNIZO heeft op de uitspraken van mevrouw Gennez gereageerd. UNIZO staat volledig achter dit pleidooi en vindt dat de lokale besturen door de twee pijlers van de lokale financiën, de opcentiemen op de personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing, moeten worden gefinancierd.

Enkele maanden geleden heeft de minister van Financiën in verband met het fiscaal pact voor een volledige vrijstelling van de onroerende voorheffing op outillage en materiaal gepleit. Objectief gezien zijn voor dit idee heel wat argumenten te vinden. Die argumenten kunnen onder meer vanuit een bedrijfseconomische invalshoek naar voren worden gebracht. Er is nu eenmaal een discriminatie tussen brownfields en greenfields.

Er is echter een contradictie tussen beide pijlers. Om dit te verduidelijken, moeten we de optelsom maken. De meerjarenbegroting van de Vlaamse Regering voorziet in 2008 in 50 miljoen euro en in 2009 in 100 miljoen euro voor de uitvoering van het fiscaal pact met de gemeenten. Indien we de huidige opbrengsten van de forfaitaire belastingen en van de onroerende voorheffing op outillage en materiaal in rekening brengen, komen we evenwel uit op een veelvoud van het door de Vlaamse Regering ingeschreven bedrag van 100 miljoen euro. Op kruissnelheid zou de vrijstelling van de onroerende voorheffing op outillage en materiaal de gemeenten ruim 220 miljoen euro kosten. De minister heeft er terecht op gewezen dat deze maatregel progressief zou worden ingevoerd. Indien het om een periode van 10 jaar zou gaan, zou het jaarlijks om ongeveer 25 miljoen euro gaan. Van zodra de maatregel op kruissnelheid komt, zouden de lokale besturen bijgevolg 250 miljoen euro minder ontvangen. Dat vind ik problematisch. Het voor 2009 ingeschreven bedrag van 100 miljoen euro en de voorstellen om de lokale belastingen te korten, zijn niet in evenwicht.

Ik vraag me af wat nu eigenlijk de fundamentele optie is van de Vlaamse Regering en van het Vlaams Parlement met betrekking tot de financiering van de lokale besturen. Iedereen weet dat de Amerikaanse revolutie onder het motto 'No taxation without representation' is gevoerd. Ik heb soms de indruk dat we in Vlaanderen voor een andere val moeten opletten en dat we dreigen het motto 'No representation without taxation' in de praktijk te brengen. De lokale besturen moeten hun bestuurskracht en hun autonomie behouden en moeten zelf over hun financiën kunnen beslissen. Met betrekking tot bestuurskrachtige gemeenten mogen we niet te snel van dit principe afwijken. De instanties die geld uitgeven, moeten de verantwoordelijkheid voor het innen van die middelen grotendeels dragen.

Bepaalde gemeentebesturen zijn er fier op dat ze met betrekking tot de personenbelasting een nultarief

hanteren. Het lijkt me normaal dat deze gemeenten bij de subsidiëring van het Gemeentefonds gestraft in plaats van beloond worden. Momenteel wordt overwogen om voor bepaalde belastingen een maximumtarief in te voeren. Deze maatregel lijkt me verdedigbaar. We mogen de discrepanties tussen de gemeenten niet voluit laten spelen. Tegelijkertijd moeten we vermijden dat lokale besturen de economische, begrotings- of belastingspolitiek van de Vlaamse overheid tegenwerken. Iedereen voelt aan dat er op dit vlak iets moet gebeuren. Dit principe moet in de loop van de volgende jaren worden gehuldigd en zelfs worden versterkt. Indien de Vlaamse Regering beslist voor nieuwe investeringen een vrijstelling van de onroerende voorheffing in te voeren, mogen de lokale besturen geen achterpoortjes gebruiken om alsnog een gemeentelijk tarief in te voeren. Dat is in het verleden wel gebeurd. De Vlaamse Regering wil deze praktijken terecht uit de wereld helpen. Ook het invoeren van een maximumtarief lijkt me terecht.

Zoals ik daarnet al heb gezegd, leidt de compensatie tot een contradictie. Mevrouw Gennez is hierover het eerlijkst geweest. Ze heeft in een interview verklaard dat ze vreest dat er voor de lokale besturen geen volledige compensatie in zit. Ze heeft dit allicht in een bui van oprechtheid en eerlijkheid gezegd. (*Opmerkingen/Gelach*)

De minister van Financiën streeft nog steeds naar een volledige compensatie voor de vrijstelling van de onroerende voorheffing op outillage en materiaal. Ik steun hem hierin.

Mijnheer de minister, hoever staat het met de voorbereiding van het fiscaal pact? In uw beleidsbrief staat dat de eerste maanden van 2006 wordt gestart met de voorbereiding. Is die voorbereiding bezig? Zijn de eerste verkennende gesprekken van start gegaan? Wat is uw houding ten opzichte van de fiscale autonomie van de lokale besturen? Ik hoop dat we niet evolueren naar 'no representation without taxation'.

De pestbelastingen zijn de eerste target van het fiscaal pact. Wat beschouwt u precies als bedrijfsonvriendelijke belastingen? Vallen de forfaitaire belastingen daaronder? Zal een eventuele afschaffing daarvan gecompenseerd worden via het fiscaal pact?

Welke criteria zult u hanteren voor de compensatie van de lokale besturen voor eventuele minderinkomsten als gevolg van de afschaffing van de zogenaamde bedrijfsonvriendelijke belastingen? Zal de enveloppe

van 100 miljoen euro worden opgetrokken, of is dat de grens? Zal de Vlaamse overheid in dat geval aan de lokale besturen vragen om zelf te zoeken naar alternatieve financieringsmiddelen?

Mijnheer de minister, tot slot een laatste vraag over de rechtvaardigheidsgrond. Zullen de gemeenten die de bedrijfsonvriendelijke belastingen hebben afgeschaft of geen forfaitaire belastingen meer hanteren, op dezelfde manier worden behandeld als gemeenten die dat nog niet hebben gedaan?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, we moeten ervoor zorgen dat we niet in dezelfde situatie terechtkomen als bij de Eliaheffing. Op federaal en Vlaams beleidsniveau was er veel geblaat, maar op lokaal niveau bleef er maar weinig wol over. De federale en Vlaamse overheden hadden beloofd dat alles zou worden gecompenseerd, met als resultaat dat de gemeenten het grootste slachtoffer zijn geworden van de liberalisering van de energiemarkt.

Ik pleit voor een zekere autonomie voor de gemeenten. Als de overheid binnen nog striktere regels kan optreden dan vandaag al het geval is, dan rijst de vraag wat de gemeenten nog autonoom kunnen beslissen.

De compensatie van de gemeenten zal een complexe zaak worden. Zullen gemeenten die vandaag veel pestbelastingen en/of forfaitaire belastingen heffen, meer worden gecompenseerd dan gemeenten met heel weinig lineaire belastingen? Zal dit worden toegevoegd aan het Gemeentefonds? Zullen de parameters van het Gemeentefonds worden gewijzigd? Binnen het Gemeentefonds heerst ook een zekere discriminatie. De heer Brouns heeft een aantal maanden geleden een vraag gesteld over bijvoorbeeld het verschil tussen sociale appartementen en sociale huurwoningen. Het lijkt me nuttig om tegelijkertijd ook de spelregels van het Gemeentefonds te herbekijken.

Er is nog veel werk aan de winkel. Het zal een evenwichtsoefening worden waarbij voorzichtig te werk moet worden gegaan. Gemeenten die vandaag veel pest- of forfaitaire belastingen hebben, moeten extra worden gecompenseerd. Die compensaties moeten er daadwerkelijk komen.

De heer Norbert De Batselier: Sommige gemeenten schaffen de forfaitaire belastingen zoals de huisvuilbelasting af naar aanleiding van de waterheffing. Die

gemeenten willen de belastingsdruk constant houden. De opbrengst van de ene belasting wordt gecompenseerd met de afschaffing van de andere. Dat is een mooi gebaar, maar de vraag is wat er gebeurt met de gemeenten die deze belastingen niet meer heffen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het is goed dat dit debat hier vandaag wordt gevoerd. De afschaffing van de zogenaamde pestbelastingen is een van de kernpunten uit het Vlaams regeerakkoord.

Wat is een pestbelasting? Sommigen vinden elke belasting per definitie een pesterij, anderen denken daar heel selectief over. En dan is er ook de vraag wat er moet gebeuren met de gemeenten die in het verleden op dat vlak al grote inspanningen hebben gedaan. Ik kom zelf uit een gemeente waar alle klasieke formaties al in de meerderheid hebben gezeten, elk met hun eigen verdiensten. Tijdens de jaren tachtig woedde een zware economische crisis en deden de gemeenten er alles aan om de schaarse investeerders die er waren, aan te trekken.

Een aantal gemeenten hebben onlangs nog een aantal aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van de integrale waterfactuur. Zo zijn er gemeenten die de belasting op rioleringen hebben afgeschaft omdat de uitgaven op een andere manier worden gefinancierd. Er moet rekening worden gehouden met deze elementen. De gemeenten die vandaag nog zwaar in de fout gaan en een bedrijfsonvriendelijke fiscaliteit hanteren, de slechtere leerlingen van de klas, zouden worden beloond terwijl ze lang hebben getalmd om de bedrijfsonvriendelijke belastingen af te schaffen. Dat zou niet rechtvaardig zijn ten opzichte van de gemeenten die al sinds de jaren tachtig een inspanning doen. Bedrijven en lokale besturen hebben een gemeenschappelijk belang, met name de tewerkstelling in de eigen gemeente of streek.

In de meerjarenbegroting zijn middelen gereserveerd voor de compensatie: in 2008 wordt 50 miljoen euro uitgetrokken en in 2009 100 miljoen euro. De totstandkoming van een fiscaal pact tussen de Vlaamse Regering en de lokale besturen is opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord. De doelstelling is duidelijk: betere afspraken tussen de Vlaamse Regering en de lokale besturen om een zo bedrijfsvriendelijk mogelijk klimaat te creëren, wat vanzelfsprekend bijdraagt tot de economische slagkracht van onze regio en de werkgelegenheid bevordert. Zoals het woord

‘pact’ aangeeft, moet dit via overleg totstandkomen. Samenspraak en een partnerschap tussen Vlaanderen en de lokale besturen zijn belangrijke krachtlijnen van het regeerakkoord.

Dit overleg over de totstandkoming van een fiscaal pact zit nog in een eerste, voorbereidende onderzoeksfase. We zijn bezig met de inventarisatie. Zoals u weet, werden tot nu de belangrijkste inspanningen ten behoeve van het beleid over het binnenlands bestuur geleverd voor de voorbereiding van het Gemeentedecreet, het Provinciedecreet en het Kiesdecreet. Het lijkt me niet aangewezen om in de aanloop naar de verkiezingen zo’n gesprek over de fiscaliteit op te starten. Dat moet met de nodige sereniteit kunnen gebeuren.

Het spreekt vanzelf dat een pact, dat een akkoord behelst tussen de partijen, tot stand moet komen met respect voor de gemeentelijke autonomie. Dat kan ook niet anders: de gemeentelijke autonomie is door de Grondwet gegarandeerd. Dat komt tot uitdrukking in de fiscale autonomie, die in de Grondwet is beschermd. Artikel 170, paragraaf 4, geeft de exclusieve beslissingsbevoegdheid over het invoeren van belastingen aan de gemeenteraad. Het tweede lid van dit artikel bepaalt bovendien dat alleen via een wet beperkingen aan deze autonomie kunnen worden opgelegd. Volgens de afdeling Wetgeving van de Raad van State betreft het de federale wet.

De decreetgever heeft in principe die bevoegdheid niet, tenzij hij gebruik zou kunnen maken van de mogelijkheid uit artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. Dit artikel staat toe om via decreten regelend op te treden in aangelegenheden die aan de federale wetgever zijn voorbehouden, maar op voorwaarde dat zo’n regelgeving noodzakelijk is voor de uitoefening van de eigen gewestelijke bevoegdheden. De beperkingen in dit wettelijk kader nopen er dus toe te opteren voor de formule van een pact waarin nieuwe afspraken op basis van vrijwilligheid worden gemaakt.

Ik beantwoord nu de tweede vraag. Het is vanzelfsprekend bijzonder moeilijk om in algemene termen te definiëren wat moet worden begrepen onder ‘bedrijfsonvriendelijke’ belastingen. Ook daarom zal er in de eerste onderzoeksfase, bij de voorbereiding van een pact, de nodige aandacht moeten worden besteed aan het definiëren van de krijtlijnen van zo’n pact. Het begrip ‘onvriendelijke fiscaliteit’ dreigt immers een eigen betekenis te krijgen naargelang het

perspectief van waaruit gekeken wordt. Economen zullen bedrijfsonvriendelijkheid gemakkelijk gelijkstellen met resultaatsonafhankelijkheid. Voor belastingplichtigen zijn belastingen 'vriendelijk' als ze laag of liefst onbestaande zijn. De administratie wil belastingen die gemakkelijk zijn vast te stellen, te berekenen en te innen. Het bedrijfsmanagement vraagt uniformiteit en transparantie, zodat de kost van de belastingen op voorhand kan worden ingeschat.

Ook het begrip 'forfaitaire' belastingen is niet eenduidig. In strikte zin zijn het belastingen waarbij slechts een uniform tarief wordt toegepast: bijvoorbeeld x euro per tweede verblijf, volgens de belasting op tweede verblijven. Een ander voorbeeld is een vast bedrag per hond in de nog zeldzaam voorkomende belasting op honden. In die zin zijn er nog weinig forfaitaire belastingen. In bredere zin zijn forfaitaire belastingen die belastingen die geen rekening houden met de draagkracht van de belastingplichtige. Voor bedrijfsbelastingen komt dat erop neer dat forfaitaire belastingen resultaatsonafhankelijk zijn. Dat is het geval voor alle gemeentelijke bedrijfsbelastingen, omdat de federale wetgever in het Wetboek van Inkomstenbelastingen heeft verboden dat gemeenten opcentiemen heffen op de inkomsten- en de vennootschapsbelasting, of gelijkaardige belastingen als deze heffen. Lanaken had bijvoorbeeld een extra belasting op het kadastraal inkomen ingevoerd. Zo wilden we de grote kolonie Nederlanders die geen personenbelasting betalen – 5.400 inwoners op een totaal van 24.500 – laten meebetalen. De Raad van State heeft die belasting vernietigd.

In beginsel kunnen alle lokale bedrijfsbelastingen bij het fiscaal pact worden betrokken. Volgens het huidige regeerakkoord moet de mogelijke eventuele afschaffing van de jaarlijkse forfaitaire huisvuilbelasting vooral worden geplaatst in een sturend afvalbeleid: 'een redelijke toepassing van het de-vervuiler-betaalt-principe, met mogelijkheid tot sociale correctie.' De meeste gemeentelijke reglementeringen worden trouwens nu al in die zin uitgewerkt. Dat gebeurt onder meer dankzij de sturing van de gewestelijke afvalstoffenmaatschappij OVAM die het gewestelijke beleid uitvoerig toelicht en bekendmaakt via de uitvoeringsplannen Huishoudelijke Afvalstoffen. De OVAM heeft ook, in samenspraak met mijn administratie, modellen van belastingreglementen inzake huisvuil uitgewerkt.

De realisatie van het pact is nog in een voorbereidende onderzoeksfase. Het is dus nog te vroeg om

een uitspraak te doen over mogelijke criteria voor compensatie als sommige belastingen worden afgeschaft. Dat zal uiteraard ook afhangen van het aantal afgeschafte belastingen, en van de vraag of de minderinkomsten volledig kunnen worden gecompenseerd. Daarover zijn nog geen beslissingen genomen. In het overleg zullen we zeker de VVSG en ook de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden betrekken, want het gaat over een moeilijke materie. Iedereen die wil helpen, mag me adviseren.

Een mogelijke afschaffing van belastingen hoeft niet tot een ongelijke behandeling te leiden. Ik wil ervoor zorgen dat de betere leerlingen, die al in de jaren zeventig en tachtig op fiscaal vlak bedrijfsvriendelijke maatregelen hebben getroffen, niet in de kou blijven staan.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben gerustgesteld, want u wilt voor deze complexe problematiek de weg van het overleg met het bedrijfsleven, maar ook met de lokale besturen bewandelen. Dat is belangrijk.

Ik heb een bijkomende vraag. Beschouwt u het bedrag van 100 miljoen euro dat is toegekend in het kader van de onderhandelingen over de financiële meerjarenplanning als een bovengrens, of sluit u principieel niet uit dat ook van de lokale besturen een extra inspanning zal worden gevraagd? Enkele weken geleden heeft mevrouw Gennez dat laatste gesuggereerd.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Dat is een hypothetische vraag. Voor 2008 is 50 miljoen euro uitgetrokken, voor 2009 100 miljoen euro. Ik heb er niets op tegen dat meer geld wordt vrijgemaakt. Elke minister vraagt echter voor vanalles meer geld. Voor wordt gesproken over extra geld, moeten we het hebben over werkbare formules. Soms lig ik wakker van het probleem hoe we dat kunnen regelen zonder de eigenheid, voorgeschiedenis en achtergrond van de 308 gemeenten geweld aan te doen.

De heer Verfaillie had het over Elia. De Vlaamse en federale regeringen hebben zich voor dat dossier hard ingespannen. Het resultaat is echter niet wat iedereen ervan had verwacht. We moeten dat in dit geval

proberen te vermijden. Het is niet goed dat iedereen zichzelf financieel moet kastijden, om dan toch nog een gele kaart te krijgen omdat er iets meer werd verwacht.

We moeten vooral tot werkbare formules komen. Als we dan geld bij kunnen krijgen en de bedrijfsfiscaliteit kunnen verminderen, dan zal ik de eerste zijn om daar publiekelijk voor te applaudisseren. Echter, voor we dat doen, moeten we goed weten waarover het gaat. Op de duur wordt immers alles onder de noemer 'pestbelastingen' gebracht. We hebben op zeker moment de leegstandheffing afgeschaft door een aanpassing van dat decreet. Steden en gemeenten rekenden opcentiemen aan op de gewestelijke heffingen. We hebben toen een moratorium afgekondigd voor 2002 en 2003.

Volgens optimistische berekeningen ging het om 8 miljoen euro per jaar voor de gemeenten. Sommigen wilden ook dat bedrag compenseren, zoals de 50 miljoen euro waarin was voorzien voor 2008 en de 100 miljoen euro voor 2009. Die boot hebben we kunnen afhouden. Ik wil dit dan ook absoluut niet. We zullen heel goed moeten weten wat we als bedrijfsbelasting willen definiëren. Het mag zeker geen vergaarbak worden van alles en nog wat.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

De heer Hubert Brouns: Mijnheer de minister, ik wens nog een kleine lapsus recht te zetten. De Nederlanders betalen wel hun personenbelasting. Vroeger was dat niet het geval, toen de algemene belasting werd ingevoerd, maar intussen wel.

Minister Marino Keulen: Het ging inderdaad om de periode van eind de jaren tachtig en de eerste helft van de jaren negentig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de bevoegdheid tot het 'openverklaren' van betrekkingen voorzien in de personeelsformatie

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag is wat meer technisch en concreet van aard. We hebben op 15 juli 2005 het Gemeentedecreet goedgekeurd. Daarmee werd de gemeenteraad bevoegd voor het vaststellen van het organogram, de personeelsformatie en de rechtspositieregeling. De gemeenteraad kan deze bevoegdheid niet overdragen aan het college van burgemeester en schepenen. De achterliggende gedachte is dat de gemeenteraad de enveloppe van de personeelsmiddelen ter beschikking stelt van de gemeentelijke diensten.

Over de aanstelling van het personeel stelt artikel 106 van het nieuwe Gemeentedecreet dat het college van burgemeester en schepenen bevoegd is voor de aanstelling en het ontslag van de personeelsleden, behoudens in de gevallen waarin door of krachtens de wet of het decreet die bevoegdheid aan de gemeenteraad is opgedragen. Artikel 43 stelt dienaangaande in het zevende punt dat de gemeenteraad bevoegd is 'voor het aanstellen en ontslaan van de gemeentesecretaris, de adjunct-gemeentesecretaris en de financieel beheerder'.

Artikel 106 is op 1 januari 2006 in werking getreden, terwijl artikel 43 nog niet in werking is getreden. Dit betekent dat artikel 149 van de nieuwe gemeentewet nog van kracht is. Dat artikel bepaalt dat de gemeenteraad de personeelsleden wier benoeming niet bij wet is geregeld, benoemt.

De aanstellingsprocedure van een personeelslid start logischerwijze met de openverklaring van de betrekking. Zoals gesteld, benoemt de gemeenteraad volgens artikel 149 van de nieuwe Gemeentewet de personeelsleden wier benoeming niet bij de wet is geregeld. Daarom werd in het modelstatuut dat werd opgesteld in het kader van de 'Krachtlijnen Kelchtermans' de gemeenteraad aangeduid als orgaan bevoegd voor de openverklaring. Het Gemeentedecreet bepaalt echter dat het college van burgemeester en schepenen in principe bevoegd is voor de aanstelling van het personeel, zodat het logisch lijkt dat ook de openverklaring van betrekkingen, in het principiële geval van aanstelling door het college, gebeurt door dat college.

Mijnheer de minister, kunt u verduidelijken wie de aanstellende overheid is zolang artikel 43 van het Gemeentedecreet niet in werking is getreden? Kunt u aangeven waarom dit artikel nog niet in werking is? Wanneer zal het artikel operationeel worden?

Hebt u richtlijnen uitgevaardigd die de gemeenten in acht dienen te nemen bij de uitwerking van de rechtspositieregeling? Zo ja, wat zijn daar de krachtlijnen van? Acht u het aanvaardbaar dat, in de huidige stand van zaken, de rechtspositieregeling bepaalt dat de openverklaring van de betrekking bij aanwerving of bevordering gebeurt door de aanstellende overheid?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

De heer Hubert Brouns: Mijnheer de minister, er is nogal wat onzekerheid over de artikelen die betrekking hebben op de personeelsformatie en de rechtspositie. Zijn die met ingang van 2006 van toepassing, of zijn ze uitgesteld? We hebben hier vernomen dat ze – om bekende redenen – zouden worden uitgesteld, maar vorige week stond in een bericht van de VVSG dat dat niet zou gebeuren, en dat ze dus wel van toepassing zouden zijn.

Dat maakt het niet gemakkelijk om op het terrein te weten wat de situatie is. Moeten we rekening houden met het nieuwe Gemeentedecreet met ingang van 1 januari van dit jaar, of moeten we rekening houden met een uitstel? Waar is eventueel tot dat uitstel beslist?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Brouns, daarover wordt volgende week een omzendbrief besproken door de regering. Het uitstel heeft eigenlijk te maken met een vraag van de sociale partners van de twee kanten. Zowel de syndicaten als de VVSG, die optreedt voor de besturen als werkgever, vroegen om uitstel. Normaal waren de artikelen die hierop betrekking hebben, op 1 januari 2006 in werking getreden. Ze hebben echter meer tijd gevraagd. Daarop is de datum van 1 januari 2007 vooropgesteld.

Mijnheer Van den Heuvel, artikel 42 en volgende van het nieuwe Gemeentedecreet van 15 juni 2005 regelen de bevoegdheid van de gemeenteraad. Artikel 43, paragraaf 2, bevat de bevoegdheden die niet aan het college van burgemeester en schepenen kunnen worden toevertrouwd. De eigen bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen zijn vermeld in artikel 57 van het Gemeentedecreet. De gezamenlijke lezing van deze artikelen legt dus de basis voor de onderlinge bevoegdheidsafbakening tussen de raad en het college.

Deze organieke bevoegdheidsregeling is nog niet in werking getreden. Ondanks het feit dat artikel 106

van het Gemeentedecreet reeds vanaf 1 januari 2006 in werking is getreden, blijft de regeling uit artikel 149 van de nieuwe Gemeentewet momenteel bijgevolg van kracht, zoals u in uw vraag zelf terecht aangeeft.

Dit betekent dat, voor zover in het administratief statuut van de gemeente of in een afzonderlijk gemeenteraadsbesluit geen delegatie voor benoemingen aan het college is opgenomen, de gemeenteraad de enige bevoegde overheid is inzake de benoeming van het personeel. Dit zal u wel heel vertrouwd in de oren klinken.

Artikel 313, paragraaf 1 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering voor elk artikel of onderdelen ervan de dag bepaalt waarop het in werking treedt. De artikelen over de bevoegdheden van onder andere de gemeenteraad, waartoe het geciteerde artikel 43 behoort, en het college van burgemeester en schepenen, met onder andere artikel 57 dat naar het genoemde artikel 43 verwijst, bevatten bepalingen die pas na de volgende gemeenteraadsverkiezingen en de installatie van de nieuwe gemeentelijke bestuursorganen in werking kunnen treden. Deze artikelen zullen dus in werking treden op 1 januari 2007.

Artikel 116, paragraaf 1 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de minimale voorwaarden vaststelt voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling van het personeel en de toepassing van een mandaatstelsel. Tot nu toe heeft de Vlaamse Regering, bij een recent besluit van 10 februari 2006, enkel de minimale voorwaarden vastgelegd waaraan het mandaatstelsel moet voldoen, en een verbodsbepaling aangenomen inzake de taalpremie. Daarover is in de marge een polemiek gevoerd, vooral door de ambtenaren uit de faciliteitengemeenten.

Het was oorspronkelijk de bedoeling dat de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en de rechtspositieregeling zouden worden vastgesteld tegen 1 januari 2006. Op vraag van de onderhandelingspartners in het syndicaal onderhandelingscomité, die meer tijd vroegen om een en ander grondiger te bestuderen, wordt meer tijd genomen voor de voorbereiding van dit belangrijke uitvoeringsbesluit. Dat gebeurt in overleg met de vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers. De inwerkingtreding vindt uiterlijk plaats op 1 januari 2007.

Artikel 149 van de nieuwe gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad bevoegd is voor de benoeming

van het personeel, maar die bevoegdheid kan delegeren naar het college. In de huidige stand van de wetgeving is het bijgevolg steeds de gemeenteraad die betrekkingen vacant verklaart bij aanwerving of bevordering. Op basis van artikel 149 kan enkel de benoeming van de in de wet bepaalde gevallen gedelegeerd worden aan het college. Dan kan het bijvoorbeeld gaan om personeel in het onderwijs. De gemeenteraad belast ook de dokters, de heel- en verloskundigen en de dierenartsen met bijzondere opdrachten in het belang van de gemeente.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over mogelijke problemen bij de vorming van fusieziekenhuizen onder vzw-vorm overeenkomstig hoofdstuk XIIbis van de OCMW-wet

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de jongste tijd fusioneren steeds meer ziekenhuizen. Op zich is dat geen slechte zaak, al was het maar omdat de dienstverlening daardoor verbetert en ze een uitgebreider dienstenpakket kunnen verstrekken. De fusionering kan ook te maken hebben met rendabiliteit, schaalvergroting enzovoort. Op zich zijn dat allemaal zeer respectabele doestellingen.

Toch kunnen er bij een fusie problemen opduiken. Dat kunnen financiële problemen zijn, maar er zijn er nog andere, bijvoorbeeld als het gaat om een fusie tussen een openbaar ziekenhuis en een privé-ziekenhuis. Ik vraag me af in hoeverre de wet op de openbare aanbestedingen daarop van toepassing is. Ik heb hierover een artikel gelezen in Visies, een tijdschrift voor OCMW-ambtenaren, dat deze stelling onderschrijft.

Fusiegesprekken duren natuurlijk altijd lang. Ze zijn gebonden aan een procedure die uiteindelijk uitmondt bij de bevoegde minister. Die heeft dan een termijn van 100 dagen om de lokale besturen te machtigen tot de oprichting van een fusieziekenhuis over te gaan. De partijen die tot fusie bereid zijn, moeten zich vaak in allerlei bochten wringen om tot

een akkoord te komen. Er zijn ook nog de sociale partners die vaak principiële en ideologische bezwaren hebben.

Soms brengen openbare ziekenhuizen, OCMW-ziekenhuizen, onroerend goed in in de fusie. Dat is de normaalste zaak van de wereld, maar ik vraag me af of dit niet wezenlijk het afstoten van gemeenschapsgoederen inhoudt. Dit wordt nog ingewikkelder als het gaat om onroerend goed waarmee recht van opstal is gemoeid, waarbij dus de gebouwen wel eigendom zijn van een van beide ziekenhuizen, maar de gronden van de gemeenschap, de stad of het OCMW. Die gronden worden al dan niet gebruikt door het ziekenhuis. Ik stel me daar heel wat vragen bij.

Wat ons zeker moet interesseren, is de toekomst van de betrokken personeelsleden. Hier moet een onderscheid gemaakt worden tussen contractuelen en statutairen. Het is vooral bij deze laatste categorie dat zich problemen kunnen voordoen. Er wordt nogal eens overgegaan tot de oprichting van een autonome vereniging die het statutaire personeel met geld van de fusie verloont en detacheert naar het toekomstige fusieziekenhuis.

Naar verluidt zou een dergelijke constructie van uitdovende aard en bijgevolg beperkt in de tijd moeten zijn. Op zich vind ik dit absoluut normaal. Het uitdovend karakter zou er evenwel toe kunnen leiden dat een aantal statutaire personeelsleden na verloop van tijd tussen wal en schip terechtkomen, want ze zouden niet langer onder een bepaald systeem vallen. Ze zouden afhankelijk blijven van een autonome vereniging die niet langer actief is.

Dit probleem zal zeker rijzen indien het statuut niet bepaalt wat met deze statutaire personeelsleden moet gebeuren. Moeten ze automatisch een kans in het nieuwe fusieziekenhuis krijgen? Komen ze op straat te staan? Moeten ze een andere werkgever, in casu het OCMW, vinden? Aangezien dit niet altijd duidelijk is, zijn bepaalde sociale partners, meer bepaald de vakbonden, niet altijd bereid een protocol van overeenkomst te tekenen. Op zich kan ik dit best begrijpen.

Mijnheer de minister, aangezien u als voogdijminister uiteindelijk de toestemming tot een eventuele fusie moet geven, zou ik u hierover een aantal vragen willen stellen. Wat is uw houding over de daarnet geschetste vervreemding van gemeenschapsgoederen?

Blijft die houding ongewijzigd indien hier een recht van opstal meespeelt? Dit is immers geen onbelangrijk detail.

De statutaire personeelsleden moeten door een autonome vereniging worden betaald. Wat is volgens u een redelijke termijn voor de uitdoving van de werking van deze autonome vereniging? Gaat het hier om 10, 20, 30 of 40 jaar? Wat zijn volgens u de gevolgen voor de overblijvende statutaire personeelsleden? Hoe kunnen deze gevolgen eventueel worden opgevangen?

Houdt u bij het evalueren van de dossiers rekening met de adviezen van de sociale partners? Wat zijn voor u redenen om de lokale besturen geen machtiging tot een fusie van ziekenhuizen volgens hoofdstuk 12bis van de organieke wet van 8 juli 1976 te geven?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil even mijn mening over de door de heer Wymeersch aangehaalde fusie geven.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer De Meyer, ik heb naar geen enkele fusie verwezen.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Wymeersch, ik heb uw vraag goed begrepen. Het gaat hier om een interpretatie. (*Opmerkingen van minister Marino Keulen*)

Ik zal mijn standpunt zeer algemeen formuleren. Indien een fusie van ziekenhuizen in een bepaalde stad of in een bepaalde regio met betrekking tot de gezondheidszorg tot een verhoging van de kwaliteit en van de dienstverlening zou leiden, zou de minister zijn gezond verstand moeten gebruiken en de procedure vrij snel moeten laten vorderen.

Hoewel ik er niet al te diep op wil ingaan, wil ik hier nog een ander aspect van de zaak aankaarten. Indien bepaalde problemen met de registratie een decretale verfijning vergen, hoop ik dat de minister snel het nodige zal doen. Hij kan een ontwerp van decreet indienen of het Vlaams Parlement de nodige signalen geven. Dit decreetgevend werk moet heel snel kunnen worden geleverd.

Mijnheer de voorzitter, ik wil me hiertoe beperken. Ik ga ervan uit dat de minister en de leden van de commissie me duidelijk hebben begrepen.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, ik zal tijdens mijn repliek op de woorden van de heer De Meyer reageren.

De heer Norbert De Batselier: We moeten ons de vraag stellen wat, onafgezien van de inbreng, bij de fusie met een OCMW-ziekenhuis de inspraakmogelijkheden in het beheer van het OCMW-ziekenhuis zijn.

De heer Frans Wymeersch: Dat is nu net een van de redenen waarom bepaalde sociale partners het protocol van overeenkomst niet willen ondertekenen.

De heer Norbert De Batselier: Ik heb hier zelf al enige ervaring mee opgedaan en ik heb hier mijn conclusies uit getrokken.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, hoewel bepaalde zaken hier cryptisch worden omschreven, weet iedereen waarover het gaat. De oproep om het gezond verstand te gebruiken, is nooit ver weg. Dit is uiteraard een algemeen beginsel in deze commissie. Indien dit niet expliciet wordt vermeld, blijven we ons daar toch altijd impliciet van bewust. Dit zijn natuurlijk uitspraken die niemand durft tegenspreken. (*Gelach*)

Wie in het jargon thuis is, weet waarover het hier eigenlijk gaat. Hoofdstuk 12bis van de organieke wet van 8 juli 1976 heeft betrekking op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Bij een fusie van ziekenhuizen is er geen sprake van vervreemding van gemeenschapsgoederen in de zaakrechtelijke betekenis van de term. Beide partijen, de openbare en de privépartner, stellen een overeenkomst over hun inbreng in de vereniging op. Als deelgenoot is de openbare partner steeds medebeheerder van de vereniging. De openbare partner bepaalt natuurlijk zelf voor een deel wat de impact is. Dat was de laatste cryptische opmerking bij de vragen die werden gesteld.

De openbare partner is steeds medebeheerder als deelgenoot in de vereniging. Deze inbreng is onroerend en roerend. De onroerende inbreng van de openbare partner kan gebeuren door het verlenen van een zakelijk recht, zoals erfpacht en recht van opstal op de gronden van de openbare partner.

Indien er toch eigendom wordt ingebracht, bepaalt artikel 135quater, punt 10, van de organieke wet dat, in het geval van ontbinding van de vereniging of van ontslag van een of meerdere leden, de uittreedende leden recht hebben op teruggave van wat door elk van hen is ingebracht, in voorkomend geval in natura en in verhouding tot de inbreng. Bij dergelijke operaties is het volstrekt normaal dat er ook onroerende infrastructuur geschikt voor de exploitatie van de ziekenhuisdiensten, ter beschikking wordt gesteld van de nieuw op te richten vereniging. Dat gebeurt frequent. Dit gebeurt via overeenkomsten waarin de modaliteiten door de partners worden bepaald. Het toezicht hierop wordt uitgeoefend zoals bepaald door de wet.

Bij een uitdovende statutaire formatie – waarover u het heel nadrukkelijk had – is er geen definiëring van de termijn waarbinnen de formatie uitdooft. Uiteraard is de personeelsformatie uitgedoofd als de laatste statutaire functie ophoudt te bestaan. Dat is evident. Een uitdovende formatie kan dus maximum één loopbaan blijven bestaan. Hoelang een vereniging bepaald door hoofdstuk XII blijft bestaan, is afhankelijk van de situatie. Ik probeer een zeker realisme aan de dag te leggen als me een dergelijk dossier wordt voorgelegd.

Als er na de ontbinding van de vereniging nog statutaire personeelsleden overblijven, gelden de daarvoor van toepassing zijnde regels zoals die van toepassing zijn binnen ieder openbaar bestuur. In de eerste plaats worden ze herplaatst binnen het OCMW van herkomst. Bij gebrek aan vacatures bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van de disponibiliteitsregeling, wegens ontstentenis van betrekking. U kent dat: dan krijgt men een wachtuitkering. Als iemand bijvoorbeeld verpleger is, en het OCMW heeft geen ziekenhuis of verpleegtehuis meer, dan kan die persoon van die regeling genieten en krijgt hij wachtgeld. Dat is een deel van het loon dat hij aanvankelijk had. Het kan ook zijn dat men, in onderling overleg, die persoon ander werk laat verrichten. Als er bijvoorbeeld binnen de financiële dienst van de OCMW-ontvanger een extra kracht nodig is, en die persoon is bereid en bekwaam om dat te doen, dan kan zijn loon gewoon worden uitbetaald, maar dan verricht hij gewoon ander werk.

De vakbonden moeten volgens de wettelijk en reglementair voorziene bepalingen door de besturen worden betrokken bij de fusiegesprekken. Ze kunnen een advies geven, maar dat is niet bindend. In de proce-

dure moet men weliswaar met de vakbonden rond de tafel gaan zitten, maar het is geen ontbindende voorwaarde. Het is dus niet zo dat de zaak niet kan plaatsvinden als er geen akkoord is van de vakbonden.

Er kan beslist worden om geen machtiging te verlenen indien de wet of het algemeen belang worden geschaad. Binnen deze grenzen bestaat er een grote autonomie voor de besturen. Ik zal bijvoorbeeld rekening houden met de vraag of er al dan niet een goedkeuring van de onderscheiden gemeenteraden is. Dat is erg belangrijk voor mij. Het zijn immers de gemeentebesturen die een contract aangaan. De heer Verfaillie is nu weg, maar ik wil nog zeggen dat ik de pleitbezorger ben van de lokale besturen en dus respect heb voor wat er in de schoot van die lokale democratische instellingen wordt beslist.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat er geen termijn wordt vooropgesteld waarbinnen een autonome vereniging moet ophouden te bestaan of moet uitdoven, terwijl er op het terrein vaak wel expliciet in die richting wordt gegaan. Soms gaat dat zelfs over 20 jaar of langer. Dit antwoord is zeer duidelijk.

Mijnheer De Meyer, ik heb mijn vraag over de registratierechten aan de bevoegde minister gesteld. Het antwoord van die minister was zeer helder en zeer verduidelijkend.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
